

VENSTRE

Grønne og levende lokalsamfunn

Utkast til diskusjonsnotat til fylkesårsmøtene i Venstre februar/mars 2022, som oppvarming til arbeidet i organisasjonen med Landsmøtetema i oktober 2022: Grønne og levende lokalsamfunn.

Norge består av en lang rekke lokalsamfunn, både i byene og i distriktene. For mange er det her politikken kjennes på kroppen: I skoletilbudet der du bor, arbeidsplassen, naturen og nærområdene vi benytter oss av og nabolaget. Venstre vil ta utgangspunkt i den enkelte innbyggers behov og ønsker i sitt lokalsamfunn for å komme med relevant politikk for folk sine liv der de bor.

Klimaendringene og tap av natur er vår tids største utfordring, og den må løses globalt, nasjonalt og i lokalsamfunnene. Det er avgjørende viktig at Venstres politikk for lokalsamfunnene bidrar til å kutte utslipp og ta vare på og styrke naturen. Vi vet at dette gjøres best når vi spiller på lag med det lokale næringslivet og bidrar til klimavennlig verdiskapning.

Målet for utvalget er å berede grunnen for at Venstre på vårt landsmøte 2022 meisler ut politiske løsninger lokalt som bidrar til å løse klima- og naturproblemene, samtidig som de skaper gode lokalmiljøer og lokalsamfunn.

Utfordringer til fylkesårsmøtene:

1. Lokale klimatiltak

Kommunene har i dag flere virkemidler for å kutte klimagassutslipp enn tidligere, men mange virkemidler ligger fortsatt på statlig nivå. Hvis lokalsamfunnene skal kunne bidra til å kutte utslipp, må også lokaldemokratiet kunne ta beslutninger som kutter utslipp. Venstre har sørget for at kommunene kan stille miljøkrav til drosjer, innføre klimasoner i byene og delegert deler av skiltmyndigheten til kommunene. Lokalt har mange Venstrelag hatt suksess med å stille lokale krav.

- Hvilke virkemidler mangler kommunene for å kutte utslipp lokalt?
- Hvordan skal vi tilrettelegge for en by- og stedsutvikling som bidrar til at folk lever mer klimavennlig?

2. Mer natur, ikke mindre

Naturareal er i sterk nedgang i Norge, med tap av biologisk mangfold og utslipp av klimagassutslipp som konsekvenser. Venstre vil at vi skal verne om urørt natur, og at Norge innen 2030 skal restaurere og reetablere mer natur enn det som går tapt. I dag ligger mye av virkemiddelapparatet for dette hos kommunene gjennom arealpolitikken. Venstre er en sterk forsvarer av det lokale selvstyret. Samtidig har mange kommuner praksis for å dispensere fra krav som skal sikre natur og hindre nedbygging, blant annet i strandsonen og gjennom hytteutbygging.

- I hvor stor grad bør staten overstyre kommunene for å ta vare på mer natur?
- Hvordan kan vi sikre at natur og miljø tillegges mer vekt i lokale avgjørelser, og hvilke grep kan kommunene gjøre for å ta vare på mer natur?

3. Den lokale skolepolitikken

Skolepolitikken er et eksempel på et lokalt ansvarsområde med sterke statlige føringer. Nasjonale læreplanmål styrer mye av innholdet i skolehverdagen, og etter nedleggelsen av skolerådene ble det nasjonale læremiddelsenteret og senere utdanningsdirektoratet en sterk statlig aktør på skolepolitikken område. Til tross for en slik ensretting av skolepolitikken, er resultatene svært ulike.

- Hvordan skaper man større faglig frihet ved den enkelte skole, samtidig som statlige regler kan sikre enhetlig kvalitet i undervisningen?

- I hvilken grad bør statlige myndigheter styre lokalisering av skoletilbud (grendeskoler), opprettelsen av friskoler og inntaksordninger?

4. Levende lokalsamfunn for alle

Gode lokalsamfunn har plass til alle – også mennesker som sliter med fysisk eller psykisk helse, er rusavhengige eller har andre utfordringer i livet. At flest mulig kan være del av et levende lokalsamfunn, ikke leve et liv i ensomhet eller på utsiden av det vanlige samfunnet, er bra både for den enkelte og samfunnet.

- Hva er viktige lokalpolitiske grep for å sikre en god helse for alle – i en fremtid med en stadig eldre befolkning og større press på helsevesenet?
- Hvordan kan Venstres engasjement nasjonalt for en rusreform følges opp med god ruspolitikk lokalt?

5. Kultur og frivillighet – det gode liv lokalt

Frivillig arbeid er limet i et lokalsamfunn – og av stor verdi for hvert enkelt menneske. Frivillig aktivitet og deltakelse er et gode alle bør få del i. Det skal være enkelt å være frivillig – frivilligheten skal ha en sterk rolle i lokalsamfunnet, og kulturliv og idrett skal få gode rammevilkår for å gi et variert tilbud til barn og unge i små og store lokalsamfunn. Liv i ensomhet eller på utsiden av det vanlige samfunnet, er bra både for den enkelte og samfunnet.

- Hva er de viktigste grepene som kan gjøres lokalt for å gi frivilligheten gode vilkår og en sterk rolle i lokalsamfunnet?

- Hvordan sikrer vi barn og unge et bredt og variert kulturtilbud som er tilgjengelig for alle?

6. Adresse blir mindre viktig

Stadig flere har jobber som er mer eller mindre sted-uavhengige – og kan velge friere enn før hvor de til enhver tid vil bo. Det betyr enkelt sagt at et steds bo-kvaliteter blir stadig mer viktig, og en arbeidsgivers «kontoradresse» blir stadig mindre viktig. Det vil føre til stadig økt mobilitet i samfunnet: Mer frihet og muligheter til den enkelte, men samtidig mer krevende å planlegge og «dimensjonere riktig» på et kommunalt nivå når det gjelder boliger, tjenestetilbud etc. Det stiller også økte krav til det offentlige som arbeidsgiver – vil kommuner og stat gi sine ansatte økt fleksibilitet?

- Hvordan skal Venstre møte det nye, mer sted-uavhengige arbeidslivet på lokalt nivå?

7. Næringsliv og nye grønne jobber

Omstilling av næringslivet i mer fornybar retning er avgjørende for at Norge skal nå klimamålene vi har forpliktet oss til i Parisavtalen, og CO2-avgiften er et viktig virkemiddel for å nå disse målene. Med denne

omstillingen kommer også et mulig norsk konkurransefortrinn. Ved å bygge på og videreutvikle eksisterende næringer samtidig som vi legger til rette for nyskaping og gründerskap, kan Norge bli ledende på grønne teknologiløsninger.

- På hvilken måte kan Venstre legge til rette for at det lokale næringslivet videreutvikles i en grønnere retning?

8. Kompetanse gjennom hele livet

Norge har en høyt utdannet befolkning, men det er samtidig mangel på kompetanse innenfor en rekke sektorer. Utdanningstilbudet har spesielt stor betydning for at det nye, grønne næringslivet får tak i den kompetansen de har behov for, men også for at offentlig sektor skal få tak i kvalifisert arbeidskraft. Med økt mobilitet i samfunnet og større modenhet for digitale løsninger blir innholdet i utdanningen viktigere enn studiestedet. Samtidig er særlig fagutdanningene viktige for lokale næringsklynger.

- Hvordan kan vi sikre at kvaliteten på utdanningstilbudet gjør norske utdanningssteder konkurransedyktige?
- Hvordan bør fagutdanningen organiseres for å sikre tilstrekkelig kompetanse til norsk næringsliv i fremtiden?

